

Judikatūras krājums

Lieta C-64/16

Associação Sindical dos Juizes Portugueses
pret
Tribunal de Contas

(Supremo Tribunal Administrativo lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LES 19. panta 1. punkts – Tiesību aizsardzības līdzekļi – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Tiesnešu neatkarība – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 47. pants – Darba samaksas samazinājums valsts civildienestā – Budžeta taupības pasākumi

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2018. gada 27. februāra spriedums

1. *Dalībvalstis – Pienākumi – Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā nodrošināšanai nepieciešamos tiesību aizsardzības līdzekļu izveide – Tvērums*

(LES 2. un 19. pants; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrā daļa)

2. *Eiropas Savienības tiesības – Principi – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Tiesnešu neatkarības princips – Tvērums*

(LES 19. panta 2. punkta trešā daļa; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrā daļa)

3. *Dalībvalstis – Pienākumi – Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā nodrošināšanai nepieciešamos tiesību aizsardzības līdzekļu izveide – Tiesnešu neatkarības principa ievērošana – Valsts tiesiskais regulējums, ar ko uz laiku nosaka darba samaksas samazinājumu valsts civildienestā – Pārkāpums – Neesamība*

(LES 19. panta 1. punkta otrā daļa)

1. LES 19. pants, kurā konkretizē LES 2. pantā apstiprinātā tiesiskuma vērtību, uztic pienākumu nodrošināt tiesas kontroli Savienības tiesību sistēmā ne tikai Tiesai, bet arī valstu tiesām skat. šajā nozīmē atzinumu 1/09 (Nolīgums, ar ko izveido vienotu sistēmu strīdu izskatīšanai patentu jomā), 2011. gada 8. marts, EU:C:2011:123, 66. punkts; spriedumus, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 90. punkts, kā arī 2015. gada 28. aprīlis, *T & L Sugars un Sidul Açúcares*/Komisija, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 45. punkts).

Tas, ka vispār pastāv efektīva tiesas kontrole, kas ir paredzēta, lai nodrošinātu Savienības tiesību ievērošanu, ir nedalāmi saistīts ar pašu tiesiskuma būtību (skat. šajā ziņā spriedumu, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 73. punkts un tajā minētā judikatūra). No tā izriet, ka ikkatrai dalībvalstij ir jānodrošina, ka attiecīgās instances, kas kā “tiesa” Savienības tiesību izpratnē ietilpst tās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, atbilst

efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām. Lai šādu aizsardzību nodrošinātu, īpaši svarīga ir šīs instances neatkarības saglabāšana, kā tas norādīts Hartas 47. panta otrajā daļā, kurā starp prasībām saistībā ar pamattiesībām uz efektīvu tiesisko aizsardzību ir norāde uz piekļuvi “neatkarīgai” tiesai.

(skat. 32., 36., 37. un 41. punktu)

2. Ar pašu tiesas spriešanas uzdevuma būtību nedalāmi saistītā neatkarība (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 19. septembris, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 49. punkts; 2017. gada 14. jūnijs, *Online Games u.c.*, C-685/15, EU:C:2017:452, 60. punkts, kā arī 2017. gada 13. decembris, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 40. punkts) ir jānodrošina ne vien Savienības līmenī Savienības tiesnešiem un ģenerālvokātiem, kā paredzēts LES 19. panta 2. punkta trešajā daļā, bet arī dalībvalstu līmenī – valstu tiesām.

Neatkarības jēdziens nozīmē tostarp, ka attiecīgā instance pilda savas tiesas spriešanas funkcijas absolūtā autonomijā, ne ar vienu nebūdama nedz hierarhiskās, nedz padotības attiecībās un nesaņemot jebkādas izcelsmes norādījumus vai instrukcijas, un tādējādi ir pasargāta no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas varētu apdraudēt tās locekļu spriešanas neatkarību un ietekmēt to lēmumus (šajā ziņā skat. spriedumus, 2006. gada 19. septembris, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 51. punkts, kā arī 2017. gada 16. februāris, *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, 37. punkts un tajā minētā judikatūra). Gluži tāpat kā attiecīgās instances locekļu neatceļamība (skat. it īpaši spriedumu, 2006. gada 19. septembris, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 51. punkts) – arī darba samaksas saņemšana atbilstoši viņu veikto funkciju nozīmei ir ar tiesnešu neatkarību nedalāmi saistīta garantija.

(skat. 42., 44. un 45. punktu)

3. LES 19. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesnešu neatkarības princips ļauj piemērot *Tribunal de Contas* (Revīzijas palāta, Portugāle) locekļiem tādas vispārējus algas samazinājuma pasākumus, kādi ir pamatlietā un kuri ir saistīti ar obligātu nepieciešamību novērst pārmērīgu budžeta deficītu, kā arī Savienības finansiālās palīdzības programmu.

Šie pasākumi paredzēja darba samaksas ierobežotu procentuālu samazinājumu atkarībā no darba samaksas apmēra. Tie tika piemēroti ne tikai *Tribunal de Contas* (Revīzijas palāta) locekļiem, bet plašāk dažādām valsts amatpersonām un personām, kas veic funkcijas valsts sektorā, tostarp likumdošanas, izpildvaras un tiesu varas pārstāvjiem. Šie pasākumi tādēļ nav uzskatāmi par pieņemtiem konkrēti attiecībā uz *Tribunal de Contas* (Revīzijas palāta) locekļiem. Gluži pretēji, tie šķiet esam vispārīgi pasākumi ar mērķi, lai visi valsts civildienesta ierēdņi kopīgi piedalītos taupības centienos, ko diktē nepieciešamība samazināt Portugāles valsts pārmērīgo budžeta deficītu. Visbeidzot, kā izriet gan no Likuma Nr. 75/2014 virsraksta, gan no tā 1. panta 1. punkta paša formulējuma, ar šo likumu noteiktie algas samazinājuma pasākumi, kas stājās spēkā 2014. gada 1. oktobrī, bija paredzēti uz laiku. Šādos apstākļos algas samazinājuma pasākumi, par ko ir pamatlieta, nav uzskatāmi par *Tribunal de Contas* (Revīzijas palāta) locekļu neatkarībai kaitējošiem.

(skat. 47.–52. punktu un rezolutīvo daļu)